

Ustawa z dnia ..... 2018 r.

o zmianie ustawy o partiach politycznych

Art. 1. W ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (t.j. Dz.U.2018.580) wprowadza się następującą zmianę:

Art. 48 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 48. 1. Koszt likwidacji pokrywa się z majątku likwidowanej partii politycznej. Jeżeli majątek partii wystarcza jedynie na pokrycie części kosztów jej likwidacji, w pozostałej części odpowiedzialność za pokrycie tych kosztów ponoszą solidarnie osoby wchodzące w skład organów uprawnionych w statucie do reprezentowania partii na zewnątrz i do zaciągania zobowiązań majątkowych.

2. Jeżeli majątek partii politycznej nie wystarcza na pokrycie wszystkich zobowiązań partii odpowiadają za nie solidarnie osoby wchodzące w skład organów uprawnionych w statucie do reprezentowania partii na zewnątrz i do zaciągania zobowiązań majątkowych.

3. Nie podlegają umorzeniu zobowiązania partii politycznej względem Skarbu Państwa”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projektowana ustawa ma na celu uporządkowanie kwestii związanych z procesem likwidacji partii politycznej, pokryciem zobowiązań pozostałych po likwidacji partii politycznej oraz zabezpieczenie interesów Skarbu Państwa.

W obecnym stanie prawnym koszt likwidacji partii politycznej pokrywa się z majątku likwidowanej partii politycznej. Jeżeli majątek partii wystarcza jedynie na pokrycie części kosztów jej likwidacji, pozostałą część tych kosztów pokrywa Skarb Państwa, czyli *de facto* wszyscy obywatele, bez względu na to czy są członkami likwidowanej partii politycznej. Taki stan prawny prowadzi do nieuzasadnionego uprzywilejowania partii politycznych względem innych podmiotów oraz daje możliwość marnotrawienia pieniędzy obywateli. Nie ma żadnego racjonalnego, konstytucyjnego, moralnego, społecznego oraz gospodarczego uzasadnienia, dla którego to Skarb Państwa powinien partycypować w kosztach likwidacji partii politycznej.

Art. 11 ust. 1 Konstytucji stanowi: „Rzeczpospolita Polska zapewnia wolność tworzenia i działania partii politycznych. Partie polityczne zrzeszają na zasadach dobrowolności i równości obywateli polskich w celu wpływania metodami demokratycznymi na kształtowanie polityki państwa”. Dobrowolność uczestniczenia w partii politycznej wyklucza przymusową partycypację obywateli w finansowaniu jej działalności (w tym uczestniczenia w kosztach likwidacji), zwłaszcza gdy program tej partii pozostaje w sprzeczności z ich poglądami.

Art. 48 ustawy o partiach politycznych w obecnym brzmieniu budził w przeszłości wątpliwości interpretacyjne w odniesieniu do tego czy należy go rozumieć wąsko (jedynie jako koszt postępowania likwidacyjnego) czy też szeroko (konieczność pokrycia przez Skarb Państwa wszystkich długów partii, jeśli jej majątek jest niewystarczający). Wprawdzie Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 18 października 2007 (sygn.. III CZP 86/07) przychylił się do wąskiej wykładni problematycznego przepisu, niemniej jednak należy zauważyć, iż była to uchwała podjęta w składzie 3 osobowym – nie mająca mocy zasady prawnej. Nadal zatem pozostaje możliwość stosowania innej wykładni art. 48. W ocenie projektodawców, nie można tak istotnej sprawy jak odpowiedzialność za długi partii politycznej regulować w sposób nieprecyzyjny, budzący wątpliwości.

Warto zauważyć, że ustawa z dnia 22 listopada 2018 r. o europejskich partiach politycznych i europejskich fundacjach politycznych przewiduje analogiczne rozwiązania w odniesieniu do pokrycia kosztów likwidowanej europejskiej partii politycznej jak projektowana ustawa.

Projekt nowelizowanej ustawy przewiduje subsydiarną odpowiedzialność osób wchodzących w skład organów uprawnionych w statucie do reprezentowania partii na zewnątrz i do zaciągania zobowiązań majątkowych za koszty likwidacji w części niepokrytej z majątku likwidowanej partii politycznej. Takie rozwiązanie powinno sprzyjać prowadzeniu racjonalnej gospodarki finansowej przez osoby decydujące o zaciąganiu zobowiązań w imieniu partii politycznych, oraz stanowi wzmocnienie pozycji wierzycieli partii politycznych. W obecnym stanie prawnym partie polityczne, które przekroczyły określony w ustawie próg wyborczy uprawnione są do pobierania wielomilionowych subwencji z budżetu państwa, gospodarują więc *de facto* pieniędzmi publicznymi, co powinno wiązać się ze szczególną starannością.

Projekt ma na celu również zabezpieczenie interesów Skarbu Państwa i przewiduje, że zobowiązania partii politycznej względem Skarbu Państwa nie mogą zostać umorzone. W przeszłości zdarzały się przypadki umorzenia długów partii politycznych względem Skarbu Państwa ze względu na brak majątku likwidowanej partii. Wprowadzenie odpowiedzialności osób wchodzących w skład organów uprawnionych w statucie do reprezentowania partii na zewnątrz i do zaciągania zobowiązań majątkowych za zobowiązania partii politycznej w części niepokrytej z majątku likwidowanej partii politycznej oraz brak możliwości umorzenia długów partii politycznych względem Skarbu Państwa sprawi, że interes Skarbu Państwa – rozumiany jako ograniczenie jego ewentualnych wydatków, zobowiązań które by obarczały Skarb Państwa – zostanie należycie zabezpieczony.

Wejście w życie projektowych zmian będzie miało korzystny wpływ na budżet państwa poprzez ograniczenie wydatkowania publicznych pieniędzy oraz należyte zabezpieczenie interesów Skarbu Państwa.

Przyjęcie ustawy będzie miało również pozytywny wpływ na gruncie społecznym i prawnym, albowiem wyeliminuje nierówność partii politycznych wobec innych osób prawnych.

Wejście w życie projektu ustawy nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki oraz na rynek pracy.

Wejście w życie projektu ustawy nie będzie miało wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

Przedmiot projektu niniejszej ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.